

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИВРЕДУ И ПРАВОСУЂЕ

ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
МИЛИЦЕ СТОЈКОВИЋ ПОД НАЗИВОМ „ПРАВО КОНКУРЕНЦИЈЕ У СУДСКОЈ ПРАКСИ ЕВРОПСКЕ
УНИЈЕ „

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовано комисију</p> <p>На тридесетчетвртој седници новог сазива Наставно–научног већа Правног факултета за привреду и правосуђе, у саставу Универзитета Привредна академија у Новом Саду, 23. октобра 2017. године донета је Одлука о именовану комисије :</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Др Милорад Бејатовић, редован професор, ужа научна област – привредноправна, избор у звање редовног професора 2011. године, на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитета Привредна академија у Новом Саду, где је и запослен – <i>Ментор</i>.2. Др Мирјана Кнежевић, редован професор, ужа научна област – привредноправна, избор у звање редовног професора 2016. године, на Економском факултету Универзитета у Крагујевцу, где је и запослена – Председник комисије.3. Др Предраг Мирковић, доцент, ужа научна област – привредноправна, избор у звање 2014. године, на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитета Привредна академија у Новом Саду, где је и запослен – Члан комисије.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<ol style="list-style-type: none">1. Име, име једног родитеља, презиме: Милица, Звонимир, Стојковић2. Датум рођења, општина, Република: 05.03.1989.год., Врање, Р. Србија3. Претходно стечено звање (датум и место одбране): Мастер правник, 17.10.2013.год., Правни факултет Универзитета у Нишу4. Научна, односно уметничка област из које је претходно стечено звање: Право5. Приказ стручних, научних, односно уметничких, радова (по категоријама):<ol style="list-style-type: none">1. Stojković, M.: Legal framework of state aid in the european union market, Časopis Strani pravni život, br.4/2017, M51

2. Стојковић, М., Јеремијевић, В.: Базелски стандарди и њихова имплементација у Републици Србији и Републици Хрватској, Часопис „Европско законодавство“, бр.61-62/2017, М51
3. Stojković, M.: Pravni značaj Uredbe br. 17 Evropske ekonomske zajednice, Časopis „PRAVO-teorija i praksa“, 4-6/2017, М53
4. Stojković, M.: Concept and types of the economic criminality, 20. ICDQM Konferencija “Upravljanje kvalitetom i pouzdanošću”, Пријевор., Међународна научна конференција са позивом – М 31. Rad prihvaćen za objavu.
5. Stojković, M.: Evropska komisija i evropski sudovi kao subjekti politike konkurencije, 14.Међународни научни skup “Правни дани-Prof.dr Slavko Carić, Nezavisnost pravosuđa”, Међународна научна конференција са позивом – М 31.
6. Стојковић, М.: Анализа одредби чланова Закона о иновационој делатности о инструментима за развој предузетништва”, “Прилагођавање правне регулативе актуелним трендовима у региону”- Правнички дани проф. др Славко Царић, Нови Сад, 2015.год., Међународна научна конференција са позивом – М 31.
7. Стојковић, М.: Нелојална конкуренција са аспекта повреде права на жиг; 18. ICDQM Конференција “Управљање квалитетом и поузданошћу”, Пријевор, 2015.год., Међународна научна конференција са позивом – М 31.
8. Стојковић, М.: Criminal offenses against intellectual property rights in the cybercrime, Дани Арчибалда Рајса, Београд, 2016. Међународна научна конференција са позивом – М 31.
9. Стојковић, М.: Development of the legal framework of competition policy in the European Union, 12. IMCSM, Мајска конференција стратегијског menadžmenta, Бор, 2016, Међународна научна конференција са позивом – М 31.
10. Стојковић, М.: Ауторско дело као предмет судске заштите, 19. ICDQM Конференција “Управљање квалитетом и поузданошћу”, Пријевор, 2016.год., Међународна научна конференција са позивом – М 31.
11. Стојковић, М., Кукрић,Ј.: Политика конкуренције на тржишту ЕУ на конференцији “Усаглашавање правне регулативе са правним тековинама ЕУ”- Правнички дани проф. др Славко Царић, Нови Сад 2016., Међународна научна конференција са позивом – М 31. Rad prihvaćen za objavu.

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

„ПРАВО КОНКУРЕНЦИЈЕ У СУДСКОЈ ПРАКСИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација кандидаткиње је написана на српском језику, ћириличним писмом. С обзиром на предмет, циљеве дисертације, као и саму природу тематике која је истраживана у оквиру дисертације, кандидаткиња је у одређеним ситуацијама, и на одређеним местима, користила табеларне приказе, као и слике и графиконе, али само у оној мери у којој је то у логичној повезаности са самом дисертацијом. С обзиром да се докторска дисертација бави проблематиком права конкуренције у судској пракси ЕУ, да је предмет истраживања дисертације развој и спровођење нормативног оквира комунитарног права у поступању при доношењу одлука од стране судова Европске Уније, фокус истраживања је усмерен на анализу практичног модела у поступању надлежних органа Европске Уније у одлучивању у правним стварима у судској пракси. У складу са овим, кандидаткиња је веома ретко користила табеле, слике, графиконе и шеме, с обзиром на њихову релативну ограниченост као вид приказа података у контексту предмета истраживања. Докторска дисертација је написана на 290 страна, у потпуности је у сагласности са предходно пријављеном темом, и суштински структурално не одступа од исте.

Кратак опис садржаја докторске дисертације:

-УВОДНА РАЗМАТРАЊА-

У оквиру овог поглавља, кандидаткиња је поставила темеље своје докторске дисертације, који се огледају у детерминисању предмета истраживања, друштвене и научне оправданости тако дефинисаног предмета истраживања, циљеве истраживања, и то како научне тако и друштвене, методе истраживања које је користила приликом израде дисертације, као и план рада. Кандидаткиња је исцрпно изложила појам, врсту и анализу конкуренције и политике конкуренције на тржишту ЕУ. Затим, изложила је појам, историјски развој и циљеве европског права конкуренције, образлажући довољно опширно, а ипак потребно концизно, потребне појмове, дефиниције и поделе, у циљу приближавања теме своје дисертације потенцијалним читаоцима ради адекватног разумевања конкретне правне проблематике.

ПРВИ ДЕО

ГЛАВА 1-

ЗАШТИТА КОНКУРЕНЦИЈЕ У ПРАВУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Након што су детерминисана уводна разматрања, и након што је кандидаткиња започела израду дисертације бављењем општим појмовима суштинским за предметну тему, проблематиком њеног дефинисања, узроцима настанка, као и свеопштом улогом права конкуренције ЕУ, кандидаткиња је у овом делу прешла на образлагање заштите права конкуренције на тржишту Европске уније, појашњавајући појмове и циљеве саме ЕУ као међународног ентитета, као и институционалне облике деловања једног сложеног механизма, кроз описивање организације и рада Европске комисије, Суда правде Европске уније и Општег суда. Такође, поред појмовног одређивања европског права конкуренције, у овом делу је дат приказ појмовног одређења хоризонталних и вертикалних споразума, као најучесталијих видова повреди права конкуренције, кроз дефинисање појмовног и правног оквира, те препознавање и опис потребне правне регулативе за наведену област правне заштите.

ГЛАВА 2-

ПОВРЕДЕ ПРАВА КОНКУРЕНЦИЈЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Садржај ове главе се односи на повреде права конкуренције ЕУ. Кандидаткиња нас упознаје са одређеним елементима, њиховим појавним облицима и структурама. Упознаје нас са појмом предузећа, споразума, одлука асоцијација, удружења, концентрација, олигопола, и др., затим, ефектима повреде конкуренције, илуструјући сваки од образложених појмова примерима

из праксе, путем анализе случајева разматраних пред Европском Комисијом.

На овом месту су образложени елементи који непосредно узрокују повреде заштите права конкуренције. Циљ кандидаткиње је био, да у оквиру овог поглавља, укаже на непосредне елементе који доприносе настанку и развоју кршења легислативног правног оквира конкуренције на тржишту ЕУ. Кандидаткиња је правилно детерминисала ове непосредне елементе у самој раду, али је такође повезала овај сегмент рада са предходним сегментом рада, који се односи на факторе и појавне облике заштите повреде предметне правне области.

ДРУГИ ДЕО

ГЛАВА 1-

ПОВРЕДЕ ПРАВА КОНКУРЕНЦИЈЕ НА ТРЖИШТУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

У овом делу дисертације, кандидаткиња излаже одређене чињеничне и правне ситуације из привредног живота Европске уније, приближавајући нам појмове картела, монопола, дискриминације ценама, политике и контроле мерџера, политике државне помоћи, и разнолике повреде евидентне на јединственом тржишту европске уније, узимајући за реперне тачке случајеве из праксе из сваке од набројаних области, путем излагања интересантних података који су у корелацији са конкретном применом комунитарног права којим се кандидаткиња бави у свом истраживању. Може се констатовати да овај сегмент рада, представља на неки начин и ближу конкретизацију предходног дела рада. У оквиру овог дела докторске дисертације, кандидаткиња је обрадила све значајне и детектоване облике повреде права конкуренције у савременој Европи, дала нам њихов приказ и одговоре на различита постављена питања ове проблематике.

ТРЕЋИ ДЕО

АНАЛИЗА ПРЕСУДИ ЕВРОПСКИХ СУДОВА У ПРАВНИМ СТВАРИМА ПОВРЕДЕ ПРАВА КОНКУРЕНЦИЈЕ

ГЛАВА 1-

АНАЛИЗА ПРЕСУДИ ЕВРОПСКИХ СУДОВА

У овом делу дисертације, кандидаткиња врши анализу садржине пресуда донетих од стране како суда Европских заједница, тако и суда правде Европске уније, као и Општег суда. Критеријум за конкретан одабир за анализу одабраних пресуди, била је правна проблематика која се тиче права конкуренције, у погледу примене на европском тржишту, али и на тржиштима држава чланица.

Укупно је извршена анализа тридесет пресуди европских судова, из којих кандидаткиња изводи закључке потврђујући постављене хипотезе. Она потврђује да је право конкуренције кључан услов напретка друштвеног система, да је ефективна заштита конкуренције Европске уније битан услов процеса хармонизације правних правила држава чланица, да је евидентно постојање потребе чврстог поштовања наднационалног нормативног комунитарног оквира, да је битно откривање специфичности пословања институционалних органа Европске уније, да је од кључног значаја примена права конкуренције при поступању надлежних органа у пракси.

Резултат практичне примене правних прописа добија кроз анализирање садржаја судских одлука европских судова. У низу пресуда, Суд правде Европске уније је извео закључак да је комунитарно право изнад националног. Комунитарно право (*acquis communautaire*) чине прописи које су донели органи Европске заједнице, прописи које су донеле државе чланице у циљу њиховог спровођења, комунитарна правна начела, одлуке Суда правде и Општег суда. Чланице Европске уније признају прописе комунитарног права као важеће право. Оно се непосредно примењује и производи правно дејство у свим конкретним примерима из праксе.

Кандидаткиња закључује да је циљ постојања права конкуренције борба против злоупотребе доминантног положаја и злоупотребе величине ради остваривања пословних циљева на штету осталих учесника тржишне утакмице. Откривање и стављање под законодавни оквир свих могућих облика малверзација којима се служе пословни ентитети представља тежак

задатак чијом се проблематиком баве субјекти који кроје политику конкуренције. Евидентан је дефицит научних радова који се баве проблематиком истраживања путем начина анализирања судских одлука Европске Уније, тако да је кандидаткиња препознала потребу за детаљнијим истраживањем овог практичног аспекта предметне правне области, и израдила своју дисертацију по свим критеријумима како квалитета, тако и квантитетета.

Из презентовања и анализирања ставова судова у образложењима одабраних пресуди, кандидаткиња читаоцу предочава корисна практична решења у примени европских прописа комунитарног права конкуренције.

-ЗАКЉУЧАК-

У последњем поглављу, кандидаткиња је дала закључна разматрања докторске дисертације.

Такође, може се констатовати да је техничка форма рада која је прописана актима факултета у потпуности примењена. Рад, такође, садржи у себи одређени број статистичких података који су генерисани у различитим табеларним приказима који дају ближе информације о проблематици која је била обрађивана у деловима рада на које се односе.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

С обзиром да докторска дисертација представља један од најзахтевнијих и најобимнијих научних истраживања, као и чињеница да су истраживањем обухваћене различите области ширег предмета истраживања, постоје одређени делови дисертације који по својем значају и обиму, представљају посебни део рада који завређује већи степен научног интересовања. Уколико посматрамо докторску дисертацију у том контексту, можемо истаћи да се квалитет једног научног рада, посебно докторске дисертације, огледа у чињеници колико је изабрана тема рада, пре свега савремена и актуелна, као и какав квалитет истраживања, односно, информација, је кандидаткиња у свом раду изложила.

Посебно се мора апострофирати питање актуелности теме истраживања, јер је оно увек од значаја, нарочито на пољу друштвених наука. Предмет истраживања докторске дисертације представља један шири привредноправни аспект комунитарног права конкуренције Европске уније. Излишно је говорити о актуелности оваког предмета истраживања, нарочито у контексту друштвено-економске, политичке, социолошке и сваке друге сфере Јединственог тржишта ЕУ. Сходно томе, изабрана тема кандидаткиње је, свакако, веома актуелна. Међутим, сваки научни рад који претендује да буде аутентичан, квалитетан и научно прихваћен мора да представља резултат научног истраживања по питањима од значаја за аутора рада.

Можемо констатовати да се квалитет научног рада, поред чињеница да је резултат једног процеса који је умногоме специфичан и сложен, може мерити у контексту више значајних делова рада који имају и појединачну вредност у односу на целокупан рад. Заправо ово значи да ти делови научног рада одскачу по вредности или су од круцијалног значаја за сам рад. У том случају посебна пажња се поклања анализи таквих сегмената рада. Уколико анализирамо овај рад у том контексту, као део који се да издвојити по својој важности, али и по начину приказа информација релевантних за предмет рада, онда можемо издвојити део научног рада под називом „*Анализа пресуди европских судова*“.

Предмет истраживања ове докторске дисертације је анализа садржине неких од судских пресуди Европске уније, у чијим је меритумима одлучивано у складу са нормативним оквирима и начелима поступања у конкретним правним стварима које су својом суштином, или, пак, неким својим детаљима, везане за материју права конкуренције на тржишту ЕУ. У овом делу дисертације извршена је анализа тридесет пресуди европских судова. Предмет истраживања дисертације јесте развој и спровођење нормативног оквира комунитарног права у поступању при доношењу одлука од стране судова Европске Уније.

Фокус истраживања је усмерен на анализу практичног модела у поступању надлежних органа Европске Уније у одлучивању у правним стварима у судској пракси, где још увек правно стање није у потпуности усаглашено са стварним, где још увек постоје преплитања између правила и изузетака, и где још увек нема јасних граница између онога што је забрањено, а шта допуштено у конкретној правној ситуацији, што управо чини ову тему специфичном и јако интересантном. У неким правним стварима, субјекти привредног права као актери повреди права конкуренције, стављају се под императив правног правила, у другим, пак, подводе се под изузетке. Свакако да се у образложењима пресуди, готово увек дође до најцелисходнијег, најлогичнијег и најкориснијег решења за нормално функционисање једног специфичног привредног система. Из презентовања и анализирања ставова судова у образложењима пресуди, кандидаткиња читаоцу приближава корисна практична решења у примени ове врсте европских прописа.

Кандидаткиња појашњава да циљ развоја права конкуренције јесте контрола или елиминација рестриктивних споразума или аранжмана између учесника на тржишту, концентрација, као и злоупотреба доминантног положаја на тржишту, којима се ограничава

приступ тржишној утакмици, или на други начин неоправдано нарушава конкуренција, чиме се остварују штетне последице на Јединственом европском тржишту.

Из анализи предметних пресуди, изводи се закључак да право конкуренције Европске уније забрањује доминантном привредном субјекту да елиминира конкурента и тако ојача свој положај користећи средства која не потпадају у оквире конкуренције на основу квалитета, али, пак, са ове тачке гледишта, да се не може се свака конкуренција по основу цена посматрати као легитимна. Национални закон који своди одговорност државе за штету само на случајеве намере или тешке повреде дужности од стране националног суда, такође није у складу са правом ЕУ, ако би такво ограничење водило искључењу одговорности државе чланице за штету у другим случајевима у којима је учињена очигледна повреда меродавног права. На националном суду је да утврди да ли је странка која тврди да је претрпела штету зато што је закључила уговор који је подобан да ограничи или наруши конкуренцију, дошла у толико изразито слабију позицију у односу на другу страну, да је озбиљно угрожена или чак елиминисана њена слобода да преговара о условима уговора, као и њена могућност да избегне штету или да је умањи тако што би, пре свега, правовремено користила сва правна средства која су јој на располагању. Ово су само неки од закључака до којих кандидаткиња долази у свом раду.

Такође, из садржине образложења анализираних пресуди, сазнајемо да веома велики удели сами по себи, осим у изузетним околностима, представљају доказ постојања доминантног положаја. Појам злоупотребе је објективан појам који се односи на понашање предузећа у доминантном положају. То понашање је такво да утиче на структуру тржишта на којем је, управо због присуства конкретног предузећа, степен конкуренције већ ослабљен и има за последицу спречавање да се одржи онај степен конкуренције који још увек постоји на том тржишту или да се поспешити та конкуренција, коришћењем средстава различитих од оних која владају у условима нормалне конкуренције производа или услуга на основу трансакција између учесника на тржишту.

Треба, такође, подвући да за потребе утврђивања кршења члана 86 Уговора није довољно "рециклирати" чињенице које конституишу кршења члана 85 и из њих изводити закључак да стране једног споразума, или учесници незаконите праксе, заједнички имају значајан удео на тржишту, само због тих чињеница да имају колективни доминантни положај и да њихово незаконито понашање представља злоупотребу тог истог доминантног положаја, што кандидаткиња изводи као један од својих закључака. Између осталог, истакнуто је да констатација постојања доминантног положаја, који сам по себи није недозвољен, претпоставља одређивање релевантног тржишта. Кандидаткиња истиче да је на Суду да провери пре свега анализу релевантног тржишта која је изведена у одлуци Комисије, а затим околности на које се позивала приликом одређивања постојања колективног доминантног положаја.

Примена и поштовање одредби права конкуренције, неопходна су база данашњег тржишта које не може само неутралисати понашање пословних ентитета који конкуренцију као инструмент користе за остваривање екстрапрофита. Кандидаткиња истиче да процес креирања политике конкуренције на јединственим тржишту Европске уније подразумева својеврсну неутралност и отпорност креатора политике конкуренције на политичке и коруптивне притиске, а све у циљу што квалитетнијег стварања и спровођења у стварни живот нормативног оквира овог права. Политика конкуренције спречава антиконкурентско понашање тржишних актера који у трци за сталним екстрапрофитом претварају тржиште у предвидљиву категорију. Њено превентивно деловање спречава маневре великих фирми које својим деловањем на тржишту праве конфузију између осталих актера. Креативност у креирању права је од суштинског значаја приликом поступања европских судова у свакој појединачној правној ствари.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Крајњи и логични завршетак сваког истраживања, природно се огледа у потреби аутора да на једном месту концентрише све битне информације до којих се дошло током истраживања, и које су укључене у сам рад, и да на основу истих изнесе одређене закључке који су повезани са предметном и циљном оријентацијом истраживања. Посебност докторске дисертације се управо манифестује у чињеници, да услед обимности рада, као и потребе да се дисертацијом истакну субјективни ставови и закључци кандидата, у оквиру овог последњег поглавља кандидат мора да концентрише целокупно сазнање до којих је дошао приликом истраживања и писања овог рада. Сама есенција закључка докторске дисертације се огледа у потреби да кандидат на један недвосмислен и јасан начин да одговоре на сва она питања која су предходно од стране истог постављена у виду хипотезе самог рада као и његовог циља. Са тим у вези је, и свакако сам циљ и предмет рада, који су узрочно повезани са закључком који на крају рада следи.

Уколико анализирамо закључна разматрања кандидаткиње која су сублимирана на једанаест страна докторске дисертације, уочавамо да је кандидаткиња свеобухватно обрадила изабрану тему, пришла јој је из више углова и што је изузетно значајно, за свако научно истраживање, употпунила је рад не само са теоријским сазнањима, већ је изабрану тему обогатила и квалитетним подацима који се у пракси ретко сусрећу. Закључак, односно закључци до којих је дошла кандидаткиња на крају рада не представљају ништа друго до логичну последицу једног потпуног истраживачког пројекта. У овом делу извештаја у пар реченица навешћемо најважније закључке које је кандидаткиња изнела.

На почетку закључка, кандидаткиња се осврнула на предходно постављене хипотезе свог истраживања. Може се констатовати да се приликом писања рада уопште није одсупило од предметне оријентације рада, да су циљеви који су постављени у потпуности испуњени, као и задаци који су остварени. Кандидаткиња се још једном осврнула на научну и друштвену оправданост истраживања, и указала да ће овим радом, и научна али свеукупна друштвена јавност имати пред собом један квалитетан научни рад, који ће моћи да послужи као богата грађа из које се могу извући жељени подаци. Мора се истаћи да је сам стил писања закључка, као и целокупна дисертација, умногоме лишена дескрипције и аналогије, а обогаћена личним виђењем кандидата по појединачним питањима, проблемима и решењима. Стога је и сам закључак један вид сублимираних субјективних ставова, одговора и решења у контексту предметне и циљне оријентације рада. Кандидаткиња у закључку наводи да постоје решења, али се она морају доследно и стриктно примењивати.

Основни циљеви права конкуренције и његове доследне примене у пракси су добробит потрошача, економски развој, политички и социјални циљеви, уз истовремено јачање конкурентности Европске уније на међународном тржишту, а чијем остварењу ће резултати овог научног истраживања бити допринос. Чињеница је да се Право конкуренције Европске уније континуирано развија и усавршава, исказујући специфичности у односу на друге правне системе заштите конкуренције карактеристичне државама чланицама. Специфичности ове правне области произилазе из узајамности и повратног дејства правног оквира и политике заједничког тржишта, с једне стране, и конкуренције на унутрашњем тржишту, с друге стране. Правни прописи из области права конкуренције Европске уније, резултат су вишедеценијског процеса интеграције заједничког европског тржишта и еволуције комунитарног права.

Анализе садржине, односно, образложења пресуди представљених у овој докторској дисертацији, доводе нас до закључка да, упркос свему, није дошло до интензивније примене европског права конкуренције пред домаћим судовима држава чланица Европске уније. Осамдесете доносе период интензивне интеграције комунитарног тржишта, који су обележили Јединствени европски акт из 1986. године и Споразум о Европској унији из 1992. године. Док је

Европска унија отворила врата новим чланицама ради проширења политичког деловања, истовремено, вршена је интеграција европског тржишта. Уредба бр. 1/2003 о примени правила о конкуренцији у члану 81 и 82 Уговора, води ка модернизацији европског права конкуренције.

Процесно-правно уређена сарадња између Комисије и националних органа за заштиту конкуренције, као и сарадња између самих националних органа, чине добру основу за спровођење оквира европског права конкуренције у дело. Ове институције заједничким снагама раде на овом нимало лакој задатку, и заједно чине мрежу јавних органа који примењују комунитарно право конкуренције путем сарадње у размени података и ставова. Европска комисија и надлежни органи држава чланица за заштиту конкуренције примењују комунитарна правила о конкуренцији у оквиру заједничке сарадње, која се одвија у складу са начелима једнакости, поштовања и солидарности.

Активност Суда правде Европске уније је у првом плану. Овај Суд је путем креативног тумачења права отворио могућност за координацију надлежности, односно сарадњу националног и наднационалног нивоа. Суд правде као институционални механизам, заузео је став да домаћи судови имају могућност примене одредби комунитарног права које се везују за привредни сектор и област конкуренције, којом се кандидаткиња у овом раду бавила.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Уколико посматрамо докторску дисертацију са методолошког становиштва њене природе, можемо извући одређене оцене о начину приказа и тумачењу резултата истраживања. Као и сваки научни рад, а нарочито рад овог обима који представља свакако један од најзахтевнијих видова истраживања, докторска дисертација се може посматрати са више аспеката. Прво у контексту изабране теме истраживања, односно предмета и циља истраживања дисертације, прегледом исте уочава се јасно да је кандидаткиња веома озбиљно методолошки приступила целокупном истраживању, што се да на први поглед спознати у виду обимности научне и стручне грађе која је коришћена, као и самог резултата таквог истраживања, који се огледа у чињеници да је дисертација написана на 290 страна. Приказ дисертације, односно начин на који је кандидаткиња приступила предмету и циљу истраживања, као и стил писања, који се огледа у једном веома јасном и концизном стилу, без сувишних елемената, недвосмислено указују да је реч о веома квалитетном приступу писању дисертације.

Такође, може се закључити да је кандидаткиња успела у намери да кроз рад афирмише да исти буде веома аналитичан и систематичан рад, где је свака целина јасно конципирана и издвојена од осталих делова рада, а опет у сагласности са општим предметом и циљевима рада. Стил писања кандидата, конципирање реченица, као и присуство субјективних ставова, који не само да су лишени дескрипције, већ изузетно афирмативно указују на субјективне ставове кандидаткиње по различитим питањима од значаја, само овој дисертацији умногоме подижу квалитет. Са друге стране, можемо истаћи да уколико посматрамо докторску дисертацију као заокружену целину у погледу једног научног рада, иста пружа одговоре на сва питања која су и постављена од стране кандидаткиње у уводноме делу рада, као и да су њоме испуњени сви циљеви и задаци које је кандидаткиња представила у раду. На тај начин кандидаткиња је приликом избора теме докторске дисертације имала пред собом јасан циљ и задатке, те стога и можемо истаћи да су резултати ове дисертације у потпуности задовољавајућег карактера.

Са становишта изабране литературе која је коришћена, она је увек умногоме у директној вези са предметом и циљевима рада. Понекад је предмет такве природе да не постоји довољан обим литературе, док у другим случајевима постоји веома квалитетна база података, како научна тако и стручна, која се може користити. Уколико анализирамо литературу која је пријављена и коришћена од стране кандидаткиње за израду ове докторске дисертације, да се констатовати да је кандидаткиња користила адекватну литературу која је од значаја за изабрану

тему. Актуелност теме рада, савремена проблематика која обележава предмет истраживања дисертације су захтевали од кандидаткиње коришћење актуелних извора информација. Структура изабране литаратуре као и релевантност извора података употпуњују овај рад у један изузетно квалитетан истраживачки подухват од којег ће имати користи и наука и друштво. На самом крају, такође можемо истаћи да се приликом истраживачког рада, кандидаткиња послужила признатим научним методима које су адекватне изабраној проблематици рада (историјски, социолошки, нормативни, упоредно-правни) . Ови истраживачки методи прикупљања података и анализе података су адекватно примењени с обзиром на поље истраживања, и на приступ раду и циљеве рада који су постављени од стране кандидаткиње.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

1. Да ли је докторска дисертација/докторски уметнички пројекат написан у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Увидом у предходно попуњену пријаву теме докторске дисертације, уочавамо да кандидаткиња апсолутно није одступила како од предмета и циљева истраживања, тако ни од основне хипотезе и саме суштинске структуре рада. Литература која је била наведена у пријави теме је и коришћена за израду докторске дисертације.

2. Да ли докторска дисертација/докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе

Формални услови који се траже да би један овакав рад био уопште прихваћен као правно прихватљив су у потпуности испуњени. Тиме констатујемо да ова докторска дисертација садржи све оне елементе који се захтевају за овакав научни рад, а који су прописани актима факултета.

3. По чему је докторска дисертација/докторски уметнички пројекат оригиналан допринос науци, односно уметности

Оригинални допринос дисертације науци се највише огледа у директној корелацији предмета дисертације и циљевима који се желе постићи. Предмет ове докторске дисертације се односи на анализу права конкуренције у судској пракси Европске уније. У оквиру ове дисертације, кандидаткиња је веома прецизно детектовала начине и разлоге настанка права конкуренције и указала на квалитет његове примене у пракси судова Европске уније. Поред тога, указано је на квалитетан допринос у борби против непожељног понашања актера на јединственом тржишту Европске уније. Кандидаткиња се у раду нарочито ослонила на закључке произишле из поступања органа политике конкуренције ЕУ у пракси. Поред тога, у дисертацији је указано и на превенцију настанка или ублажења последица повреди заштите права конкуренције, и кандидаткиња је указала на потребу држава чланица да кроз процесе хармонизације и унификације утичу на позитиван развој правног оквира предметне области. Управо све ово утиче на један висок степен научног доприноса који се постигао овом докторском дисертацијом, па се стога може констатовати да она представља важан допринос науци, јер обрађује једну проблематику на сасвим другачији начин, пре свега, у једном практичном, раритетном и посебно занимљивом смислу, чији резултати презентују читаоцима ове дисертације посебан облик недовољно познатих информација са епитетима корисности.

4. Недостаци докторске дисертације/докторског уметничког пројекта и њихов утицај на резултат истраживања

Критичком анализом рада није могуће уочити било какве недостатке који би квалитативно могли утицати на сам рад. Овим се не истиче да рад нема неких мана, јер сваки рад па и овај то има, већ се истиче чињеница да су ти недостаци објективне природе и да немају квалитативног утицаја на сам научни рад, нити на резултате истраживања.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта, комисија предлаже:

- **да се докторска дисертација прихвати, а кандидату Милици Стојковић одобри одбрана.**

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.